

1. Afbakening en inhoudelijke onderbouwing

Bij dit eerste cluster van kwaliteitscriteria uit het toetsingskader wordt ingezoomd op wat er qua inhoud in het instrument aan de orde komt, hoe dat is afgebakend en of dat is onderbouwd. Sluit het aan bij regelgeving, is het afgestemd op onderwijskundig beleid dan wel de onderwijsvisie van de school, biedt het ruimte voor maatwerk?

Inhoudsvaliditeit, is geëxpliciteerd *	ja		
• wat onder lerarenkwaliteit wordt verstaan?			
• welke elementen van lerarenkwaliteit in het instrument worden onderscheiden?			
• Is empirisch gecheckt (bijvoorbeeld met een factoranalyse) of de elementen van (pedagogisch-didactische) leraarkwaliteit die het instrument meet, te onderscheiden zijn?			
Beleidskader, is geëxpliciteerd of en hoe het instrument is afgestemd op	ja		
• het toezichtkader van de inspectie?			
• Wet op de beroepen in het onderwijs (Wet BIO)?			
• de cao voor primair onderwijs?			
Onderwijsvisie	nvt		
• Is geëxpliciteerd of er een onderwijsvisie aan het instrument ten grondslag ligt? Zo ja welke?			
• Is geëxpliciteerd hoe het instrument daarop is afgestemd?			
Flexibel gebruik	ja		
• Biedt het instrument ruimte voor maatwerk, voor de eigen keuzes van de school?			
• Is helder omschreven hoe de school die ruimte kan invullen?			
Onderbouwing vanuit theorie en onderzoek *	nee		
• Zijn de theoretische achtergrond en hoe die is uitgewerkt in het instrument verantwoord?			
• Wordt daarbij verwezen naar bronnen en kunnen die worden nageslagen?			

2. Toetstechnische criteria

Bij dit tweede cluster van kwaliteitscriteria uit het toetsingskader staan de toetstechnische criteria centraal; het gaat dan om de wetenschappelijke opvattingen die gelden bij meetinstrumenten en de verwerking van de verkregen (observatie)gegevens. Differentieert het instrument tussen verschillende niveaus van beheersing? Wordt dichotoom of ordinaal gescoord? Wordt gewerkt met losse items of schalen? Is het instrument uitgetest op bruikbaarheid, hebben betrouwbaarheidsanalyses plaatsgevonden en zo ja welke?

Differentiatie: niveaus van beheersing	ja		
Kan het instrument differentiëren tussen de in de cao onderscheiden stadia van bekwaamheid van leraren: <i>startbekwaam, basisbekwaam en vakbekwaam</i>?			
Normering: normgerichte interpretatie	nvt		
Zijn normgegevens voor de scores beschikbaar en zijn de groepen waarop deze gebaseerd zijn representatief en groot genoeg?			
Normering: criteriumgerichte interpretatie	nvt		
Zijn grensscores (de grens tussen voldoende en onvoldoende scores op items en schalen) vastgesteld en zijn die voldoende onderbouwd?			
Scoring op ordinaal niveau	ja		
Wordt bij het scoren van leraargedrag niet alleen gekeken of het gedrag voorkomt (nominale scoring), maar ook naar de mate van beheersing (ordinale scoring)?			
Schaalconstructie *	deels		
Worden items geclusterd tot schalen voor het meten van de onderscheiden aspecten van lerarengedrag?			
Proefafnames *	ja		
Is het instrument in een authentieke context uitgetest op bruikbaarheid?			
Betrouwbaarheid: interne consistentie (alfa's bepaald) *			
Is onderzocht of de itemclusters of schalen intern voldoende samenhangen?			
Betrouwbaarheid: interbeoordelaarsovereenkomst *	ja		
Is het instrument uitgetest op de mate waarin verschillende beoordelaars tot hetzelfde oordeel komen?			
Betrouwbaarheid: test-hertest-betrouwbaarheid *			
Is het instrument getest op de mate waarin observaties op verschillende tijdstippen tot vergelijkbare scores leiden?			

3. Afnamecondities

Het derde cluster van kwaliteitscriteria uit het toetsingskader betreft de afnamecondities. Daarbij gaat het om de voorwaarden waaronder een instrument wordt afgenomen. Hier kan gedacht worden aan vraagstukken als: Waar vinden observaties plaats? Hoe lang, hoe vaak? Door wie? Aan welke eisen moeten observatoren voldoen? Moeten de observatoren worden geschoold? En hoe worden de scores verwerkt?

Afnamecondities	ja
• Wordt beschreven en onderbouwd wat je moet observeren, waar, hoelang en hoe vaak? *	
• Wordt beschreven en onderbouwd wie observeert of observeren (bijvoorbeeld externe expert, directeur, IB-er, collega's, zelf)?	
• Is er aandacht voor de condities voor goede uitvoering van de observaties?	
• Is voorzien in training van de observatoren? *	ja
• Worden aanwijzingen gegeven hoe de leraar en leerlingen zich kunnen voorbereiden op de observatie? Denk aan hoe eventuele opname apparatuur wordt opgesteld, wat de beste positie is voor de observator en hoe de observatieformulieren ter beschikking worden gesteld.	
Werkwijzen die de betrouwbaarheid vergroten *	ja
• Worden aanwijzingen gegeven hoe de betrouwbaarheid van de observaties kan worden vergroot bijv. door scoring door meerdere observatoren, door interbeoordelaarsovereenstemming te verkrijgen, door gezamenlijk te scoren en scores te bespreken en af te stemmen?	
Van scoring naar resultaten	ja
• Is het scoringssysteem volledig en duidelijk; worden eenduidige richtlijnen voor scoring gegeven?	
• Wordt instructie gegeven voor het verwerken van de scores (of worden scores door de aanbieder/ontwikkelaar van het instrument verwerkt)?	
• Wordt instructie gegeven voor de interpretatie van de individuele scores?	
• Wordt aangegeven hoe op basis van individuele scores conclusies kunnen worden getrokken op teamniveau?	
• Wordt aandacht besteed aan de wijze waarop de resultaten kunnen worden teruggekoppeld naar de geobserveerde leraar?	

4. Inbedding in het HR-beleid

Bij dit vierde cluster van kwaliteitscriteria uit het toetsingskader gaat het om hoe het instrument ingebed kan worden in het HR-beleid. Met andere woorden bevat 'de documentatie' het instrument aanwijzingen die ondersteuning kunnen bieden bij het gebruik van het instrument ten behoeve van het HRM-beleid, bijvoorbeeld hoe de resultaten kunnen worden gekoppeld aan verdere ontwikkeling van leraren en professionalisering en hoe het instrument kan worden ingezet in de kwaliteitscyclus?

Beheersingsniveaus	ja
• Wordt aangegeven hoe de resultaten gekoppeld kunnen worden aan beheersingsniveaus (startbekwaam, basisbekwaam en vakbekwaam)?	
Professionalisering	ja
• Worden er aanwijzingen gegeven hoe de resultaten kunnen worden vertaald naar verdere ontwikkeling van een leraar en professionalisering?	
Schoolbeleid	ja
• Worden er aanwijzingen gegeven hoe de resultaten van het lerarenteam kunnen worden vertaald in schoolbeleid?	
Cyclische toepassing	ja
• Worden er aanwijzingen gegeven hoe het instrument kan worden ingezet in de kwaliteits-/plan-do-check-act cyclus?	
Brede benuttingsmogelijkheid van hetzelfde instrument	ja
• Kan het instrument op meer manieren worden ingezet? Bijvoorbeeld voor ...	
observaties door anderen	
observatie van collega's onderling (t.b.v. leren van elkaar, coaching?)	
zelfobservatie/kritische reflectie op eigen lessen?	
Samenhang met andere instrumenten	ja
• Maakt het observatie-instrument deel uit van een breder instrumentarium?	

5. Algemene randvoorwaarden

Ten slotte is een aantal criteria uitgewerkt die te maken hebben met benodigde investeringen, eventuele koppeling aan digitale systemen en het waarborgen van privacy.

Waarborgen van privacy	ja		
• Wordt beschreven hoe de privacy van de onderzochte leraar wordt gewaarborgd, met andere woorden: wordt beschreven wie de resultaten kan inzien?			
Benodigde investeringen in tijd	ja		
• Wordt de benodigde investering in tijd vermeld en wordt daarbij gedifferentieerd naar incidenteel (tijd voor training van observatoren), en structureel (afname, verwerking en terugkoppeling van de observaties)?			
Benodigde kosteninvesteringen	ja		
• Worden de kosten vermeld en wordt gedifferentieerd naar eenmalige/ incidentele en structurele investeringen?			
Koppeling aan digitale systemen	nvt		
• Is bij web-based applicatie aangegeven hoe koppeling aan reeds op de school gehanteerde digitale systemen mogelijk is?			